

MUNI
ECON

DPH

Co to je DPH

Daň z přidané hodnoty je hlavní nepřímou daní v členských státech EU, ale funguje i v některých nečlenských státech EU

Jedná se o tzv. univerzální daň, to znamená že jí podléhá drtivá většina zboží a služeb

Je založena na několika zásadách, z nichž ty nejdůležitější jsou tzv. neutralita daně a netto systém aplikace daně spočívající v možnosti uplatnit nárok na odpočet daně na vstupu při současné aplikaci daně na každém stupni řetězce.

Legislativní úprava DPH

- Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty
- Směrnici lze nalézt na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A02006L0112-20240101&qid=1710235611737>
- Cílem je harmonizace právních předpisů členských států pomocí systému daně z přidané hodnoty, které co nejvíce vyloučí faktory, jež mohou narušovat podmínky hospodářské soutěže jak na úrovni členských států, tak na úrovni EU
- Zákon č. 235/2004 Sb., o DPH (dále ZDPH)

Charakteristika DPH

- čl. 1 bod 2. směrnice 2006/112/ES: *Společný systém DPH je založen na zásadě, že se na zboží a služby uplatňuje všeobecná daň ze spotřeby v přesném poměru k ceně zboží a služeb, bez ohledu na počet plnění uskutečněných ve výrobním a distribučním procesu před stupněm, ve kterém je daň uplatněna. Každé plnění podléhá DPH vypočítané z ceny zboží nebo služby podle sazeb platných pro toto zboží nebo tuto službu po odpočtu daně, kterou byly přímo zatíženy jednotlivé nákladové prvky tvořící cenu. Společný systém DPH se uplatňuje až do stupně maloobchodu včetně.*

Základní pojmy v DPH

- **Osoba povinná k dani (§ 5 ZDPH)** - Osobou povinnou k dani je osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomickou činnost, nebo skupina. Osobou povinnou k dani, pokud samostatně uskutečňuje ekonomickou činnost, je i právnická osoba, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání. V praxi jsou to nejčastěji „podnikatelé“, nicméně do OPD patří více subjektů, než jen „podnikatelé“.
- **Osoba nepovinná k dani** – subjekt, který nevykonává ekonomickou činnost (typicky fyzické osoby spotřebitelé, ale mohou být i některé právnické osoby)
- **Plátce DPH (§ 6 a nás. ZDPH)** – rekrutuje se z osob povinných k dani, které se musí registrovat jako plátcí DPH, tzn. začnou odvádět DPH (nejčastěji při překročení určitého obratu, ale lze se registrovat někdy i dobrovolně)
- **Neplátce DPH** – osoba povinná k dani, která není registrována jako plátce
- **Identifikovaná osoba (§ 6g a násl. ZDPH)** – speciální kategorie rekrutující se buď z neplátců DPH nebo z PO nepovinných k dani, které někdy i tak musí odvést DPH z nějaké transakce. Nemusí se ale hned registrovat jako plátcí DPH

Základní pojmy - Ekonomická činnost

- Ekonomickou činností se pro účely daně z přidané hodnoty rozumí činnost výrobců, obchodníků a osob poskytujících služby, včetně důlní činnosti a zemědělské výroby a výkonu svobodných a jiných obdobných povolání podle jiných právních předpisů, za účelem získávání pravidelného příjmu. Za ekonomickou činnost se považuje zejména činnost spočívající ve využití hmotného a nehmotného majetku za účelem získávání pravidelného příjmu.
- Za samostatně uskutečňovanou ekonomickou činnost se nepovažuje činnost
 - a) zaměstnance nebo jiné osoby vyplývající z pracovněprávního vztahu, služebního poměru nebo jiného obdobného vztahu,
 - b) jiných osob než osob podle písmene a), pokud jsou příjmy z této činnosti příjmy ze závislé činnosti podle zákona upravujícího daně z příjmů.

Základní pojmy - Obrat

- Obratem v tuzemsku se pro účely daně z přidané hodnoty rozumí souhrn úplat bez daně, které osobě povinné k dani náleží za uskutečněná plnění, s místem plnění v tuzemsku, jde-li o úplaty za
 - a) zdanitelné plnění a plnění, které by bylo zdanitelné, pokud by v tuzemsku nebylo osvobozeno v režimu pro malé podniky,
 - b) plnění osvobozené od daně s nárokem na odpočet daně, nebo
 - c) plnění osvobozené od daně bez nároku na odpočet daně podle § 54 až 56a ZDPH nebo dodání nemovité věci osvobozené od daně bez nároku na odpočet daně podle § 62, jestliže nejsou doplňkovou činností uskutečňovanou příležitostně.
- Do obratu v tuzemsku se nezahrnuje úplata za dodání nebo poskytnutí dlouhodobého majetku, není-li toto uskutečněné plnění nedílnou součástí obvyklé ekonomické činnosti osoby povinné k dani.

Základní pojmy – Předmět daně (§ 2 ZDPH)

- **dodání zboží za úplatu** osobou povinnou k dani, která jedná jako taková, v rámci uskutečňování ekonomické činnosti *s místem plnění v tuzemsku*
- **poskytnutí služby za úplatu** osobou povinnou k dani, která jedná jako taková, v rámci uskutečňování ekonomické činnosti *s místem plnění v tuzemsku*
- **pořízení zboží z jiného členského státu za úplatu** *s místem plnění v tuzemsku* osobou povinnou k dani, která jedná jako taková, nebo právnickou osobou nepovinnou k dani
- **pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu** *s místem plnění v tuzemsku* osobou nepovinnou k dani
- **dovoz zboží** *s místem plnění v tuzemsku*

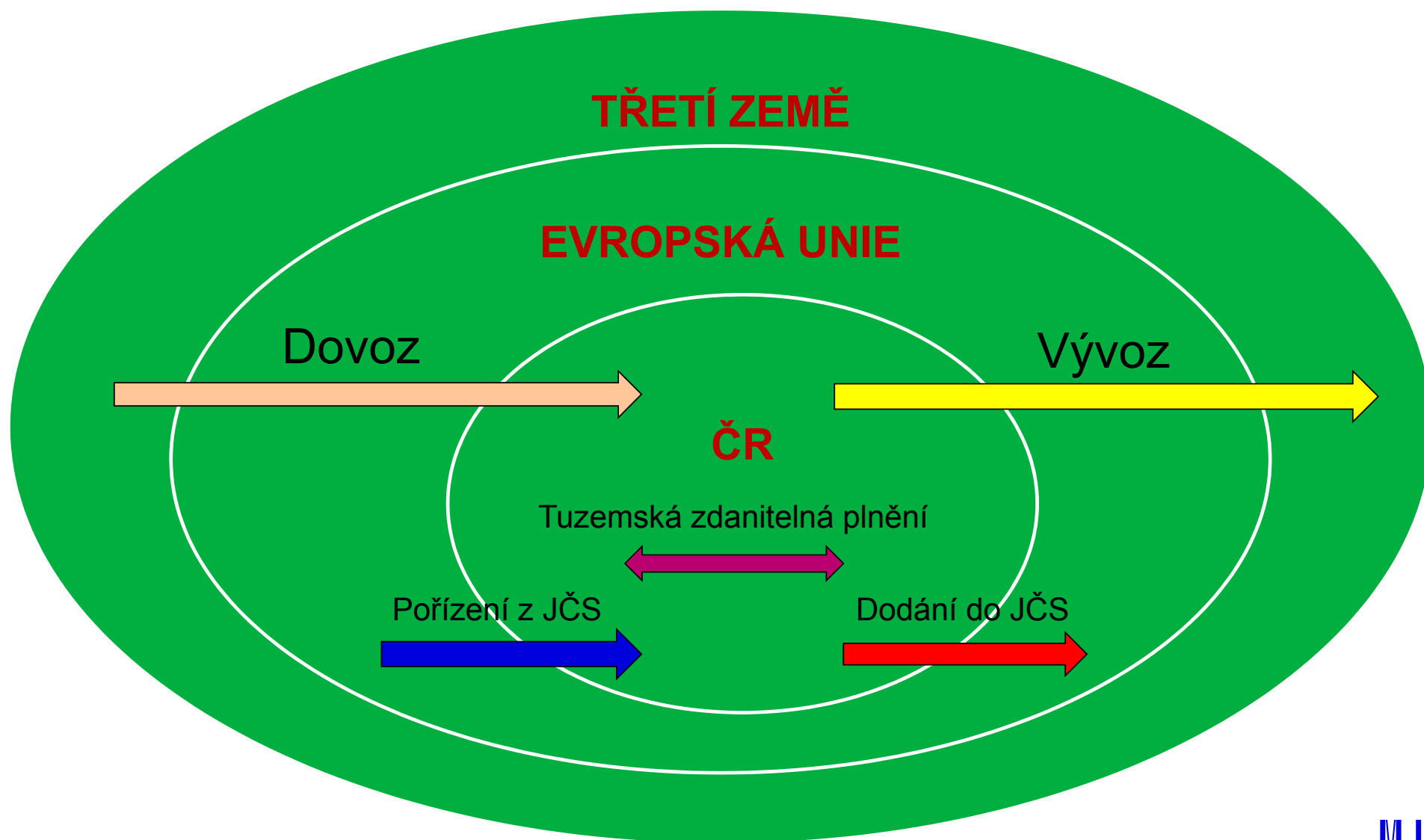
Základní pojmy – Zdanitelné plnění, úplata, zboží, poskytnutí služby

- **ZDANITELNÉ PLNĚNÍ** je plnění, které:
 - je předmětem daně a
 - není osvobozené od daně
- **Úplata** = peněžité nebo nepeněžité protiplnění poskytnuté v přímé souvislosti s plněním včetně dotace přímo vázané k ceně plnění
- **Zboží** = hmotná věc, právo stavby, živé zvíře, lidské tělo a část lidského těla, plyn, elektřina, teplo a chlad; nepovažují se obecně peníze a cenné papíry
- **Poskytnutí služby** = všechny činnosti, které nejsou dodáním zboží

Základní pojmy – Územní působnost (§ 3 ZDPH)

- **Tuzemsko** = území České republiky
- **Členský stát** = území členského státu Evropské unie (ale v DPH smyslu)
- **Jiný členský stát** = členský stát s výjimkou tuzemska
- **Území Evropské unie** = souhrn území členských států
- **Třetí země** - území mimo území Evropské unie + vybraná území EU (Kanárské ostrovy, Normanské ostrovy, francouzské zámořské departementy, ...)

Důležité!!! – tam, kde se určí místo uskutečnění zdanitelného plnění, tam se platí DPH. ČR má nárok na DPH tehdy, pokud je MUZP v **tuzemsku**!

Základní pojmy – Místo plnění u dodání zboží

- U dodání zboží se postupuje primárně podle § 7 a násl. ZDPH
- Obecně existují tři režimy dodání zboží
 1. **Bez odeslání a přepravy** – pak je místo plnění tam, kde se zboží nachází v okamžiku, kdy se dodání uskutečňuje (§ 7/1)
 2. **S odesláním a přepravou** – obvykle je místo plnění tam, kde přeprava začíná (ale mohou být výjimky zejména u některých přeshraničních transakcí, takže například při pořízení zboží z JČS je to naopak místo, kde přeprava skončí, u dovozu návaznost na „celní režimy“) (§ 7/2, § 11, § 12...)
 3. **S instalací a montáží** – místo plnění je tam, kde je zboží instalováno či smontováno

Základní pojmy – Místo plnění u poskytnutí služeb

- Obecně komplikovanější, než u zboží
- Základní pravidlo vychází zejména z § 9 ZDPH
- U základního pravidla je nutno rozlišovat poskytování služeb v tzv. režimu B2B (business-to-business) a B2C (business-to-customer)

1. V režimu **B2B** je místo plnění tam, kde má sídlo či provozovnu **odběratel (zákazník)** - § 9/1
2. V režimu **B2C** je místo plnění tam, kde má sídlo či provozovnu **dodavatel** - § 9/2

Místo plnění u služeb - výjimky

- Ale.....existuje spousta výjimek ze základních pravidel, které mají VŽDY přednost (viz § 9a – 10i ZDPH)

....Takže jinak je to například u služeb vztahujících se k nemovité věci, přepravy osob, stravovacích služeb, některých nájmu, kulturních, sportovních, vzdělávacích služeb.....atd.

Okamžik, kdy je nutno přiznat DPH

- Povinnost přiznat daň vzniká **k okamžiku uskutečnění zdanitelného plnění, nebo ke dni přijetí úplaty za toto plnění...**
- **....a to k tomu dni, který nastane dříve!**
- Výjimkou jsou situace, kdy ke dni přijetí úplaty není zdanitelné plnění dostatečně známo (typicky situace, kdy se jedná např. o poukaz na nákup libovolného zboží v supermarketech)

Kdy je uskutečněno zdanitelné plnění?

– U dodání zboží:

- den dodání (obecně převod práva nakládat se zbožím jako vlastník)
- den předání nemovité věci nabyvateli do užívání nebo dnem doručení vyrozumění, ve které je uveden den zápisu změny vlastnického práva, a to tím dnem, který nastane dříve
- dnem převzetí díla nebo jeho dílčí části (smlouva o dílo)
- přenechání zboží k užití na základě smlouvy, pokud je ujednáno a ke dni uzavření této smlouvy je zřejmé, že vlastnické právo k užívanému zboží bude za obvyklých okolností převedeno na jeho uživatele (finanční leasing), atd.

– U poskytnutí služby:

- den poskytnutí služby (což je obecně den „posledního“ úkonu, jímž je služba poskytnuta) nebo den vystavení daňového dokladu (ne splátkový nebo platební kalendář), a to tím dnem, který nastane dříve

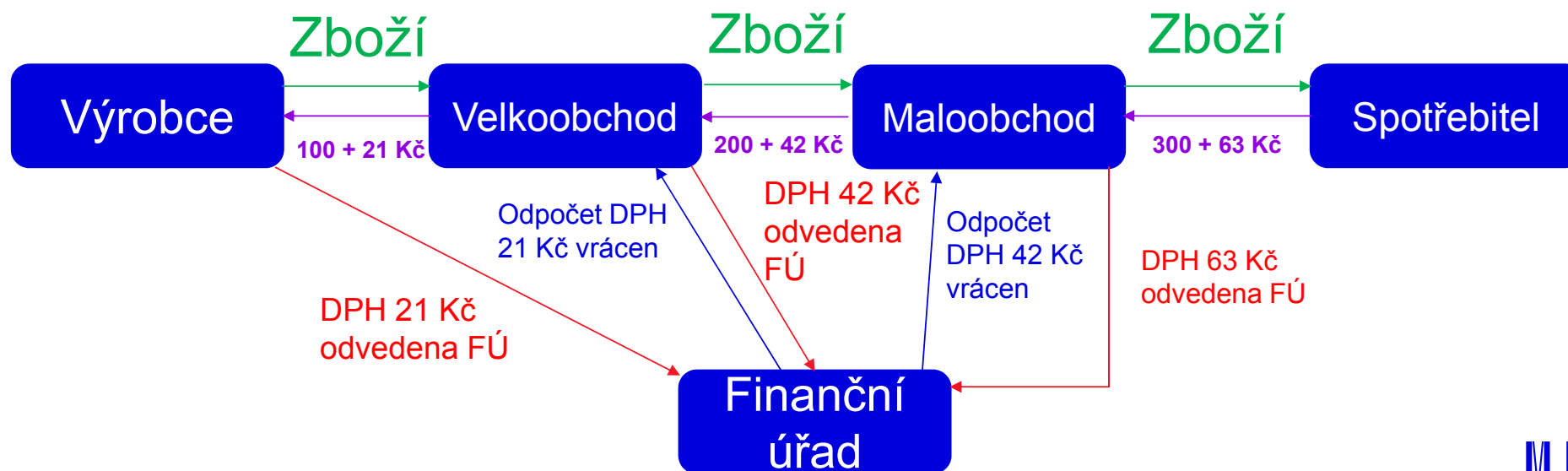
Kdo má povinnost přiznat daň (§ 108 ZDPH)

- U tuzemských plnění obvykle dodavatel
- U „přeshraničních“ plnění to ale bývá často odběratel – tzv. systém „**reverse-charge**“, tedy **přenesení daňové povinnosti** na odběratele – typicky u dovozu zboží do ČR, je-li zákazník tuzemský plátce, při pořízení zboží z JČS, je-li pořizovatelem tuzemský plátce, služby v režimu B2B, atd.
- obecný „přeshraniční“ princip – když může zdanit v zemi spotřeby transakci tamější zákazník, přenáší se na něj daňová povinnost a „zahraniční“ dodavatel se tak nemusí automaticky registrovat k dani v tomto státě
- Existuje ale i tuzemský reverse-charge - § 92a a násl. ZDPH

KVIS

Schéma výběru daně

Výrobce prodá zboží velkoobchodu za 100 plus DPH, velkoobchod prodá zboží maloobchodu za 200 plus DPH, maloobchod prodá zboží konečnému spotřebiteli za 300 plus DPH

Daňové doklady

- Správnost DPH se prokazuje pomocí daňových dokladů vystavovaných a uchovávaných podle § 26 – 35a ZDPH a následně též podle § 45 a 46e ZDPH (opravy),
- Daňové doklady nejčastěji vystavuje plátce DPH uskutečňující zdanitelná plnění, ale při vzájemném ujednání může v souladu s § 28 odst. 10 ZDPH vystavit daňový doklad i jiná osoba, (odběratel, nebo třetí osoba, **tím se však nezbavuje odpovědnosti za správnost údajů!!!** (§ 26 odst. 4 ZDPH)),
- Daňové doklady mohou být se souhlasem osoby, pro kterou je zdanitelné plnění uskutečňováno, vystaveny i v elektronické podobě (§ 26 odst. 3 ZDPH)

Daňové doklady

- Daňovým dokladem je písemnost, která splňuje podmínky stanovené v zákoně o DPH.
- Daňový doklad může mít listinnou nebo elektronickou podobu.
- Daňový doklad musí být vystaven **do 15 dnů** ode dne, kdy vznikla povinnost přiznat daň, nebo přiznat plnění.
- Daňový doklad musí být vystaven do 15 dnů od konce kalendářního měsíce, ve kterém došlo např. k dodání zboží do JČS osvobozeného od daně, poskytnutí služby v JČS nebo třetí zemi, atd.

Typy daňových dokladů

Náležitosti daňových dokladů

- Daňový doklad musí obsahovat tyto údaje:
 - a) označení osoby, která uskutečňuje plnění,
 - b) daňové identifikační číslo osoby, která uskutečňuje plnění,
 - c) označení osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje,
 - d) daňové identifikační číslo osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje,
 - e) evidenční číslo daňového dokladu,
 - f) rozsah a předmět plnění,
 - g) den vystavení daňového dokladu,
 - h) den uskutečnění plnění nebo den přijetí úplaty, pokud před uskutečněním plnění vznikla povinnost ke dni přijetí úplaty přiznat daň nebo přiznat plnění, pokud se liší ode dne vystavení daňového dokladu,
 - i) jednotkovou cenu bez daně a slevu, není-li obsažena v jednotkové ceně,
 - j) základ daně,
 - k) sazbu daně,
 - l) výši daně; tato daň se uvádí v české měně.

Náležitosti daňových dokladů

- Daňový doklad musí obsahovat rovněž tyto údaje:
 - a) odkaz na příslušné ustanovení ZDPH, ustanovení předpisu Evropské unie nebo jiný údaj uvádějící, že plnění je od daně osvobozeno, je-li plnění osvobozeno od daně,
 - b) "vystaveno zákazníkem", je-li osoba, pro kterou je plnění uskutečněno, zmocněna k vystavení daňového dokladu,
 - c) "daň odvede zákazník", je-li osobou povinnou přiznat daň osoba, pro kterou je plnění uskutečněno.
- d) údaj, že se jedná o nový dopravní prostředek, a údaje podle § 19 odst. 1 tuto skutečnost potvrzující, pokud se jedná o dodání nového dopravního prostředku do jiného členského státu,
- e) sdělení, že se jedná o třístranný obchod, pokud jde o daňový doklad vystavený prostřední osobou kupujícímu při třístranném obchodu.

Náležitosti daňových dokladů

- Daňový doklad nemusí obsahovat tyto údaje:
- a) daňové identifikační číslo osoby, která uskutečňuje plnění, není-li jí přiděleno
- b) daňové identifikační číslo osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje, není-li jí přiděleno,
- c) rozsah plnění, není-li v případě přijetí úplaty znám,
- d) jednotkovou cenu bez daně a slevu, není-li obsažena v jednotkové ceně, pokud vznikla povinnost přiznat daň nebo přiznat plnění ke dni přijetí úplaty,
- e) sazbu daně a výši daně,
 1. jedná-li se o plnění osvobozené od daně, nebo
 2. je-li osobou povinnou přiznat daň osoba, pro kterou je plnění uskutečněno.

Zjednodušený daňový doklad

- Daňový doklad lze vystavit jako zjednodušený daňový doklad, pokud celková částka za plnění na daňovém dokladu není vyšší než 10 000 Kč.
- Zjednodušený daňový doklad nemusí obsahovat
 - a) označení osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje,
 - b) daňové identifikační číslo osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje,
 - c) jednotkovou cenu bez daně a slevu, není-li obsažena v jednotkové ceně,
 - d) základ daně,
 - e) výši daně.

Zvláštní daňové doklady

- Splátkový kalendář - § 31 ZDPH,
- Platební kalendář - § 31a ZDPH,
- Souhrnný daňový doklad - § 31b ZDPH,
- Doklad o použití - § 32 ZDPH,
- Potvrzení při nuceném prodeji obchodního majetku - §32a ZDPH.
- U dovozu
 - a) rozhodnutí o propuštění zboží do celního režimu, ve kterém vznikla povinnost přiznat nebo zaplatit daň, nebo
 - b) jiné rozhodnutí o vyměřené dani vydané celním úřadem, pokud je daň zaplacená.

Uchovávání daňových dokladů

- Daňové doklady se uchovávají po dobu 10 let od konce zdaňovacího období, ve kterém se plnění uskutečnilo.
- Uchovatel se sídlem nebo provozovnou v tuzemsku je povinen uchovávat daňové doklady v tuzemsku. To neplatí, pokud je uchovává způsobem umožňujícím nepřetržitý dálkový přístup.
- Daňový doklad lze uchovávat elektronicky prostřednictvím elektronických prostředků pro zpracování a uchovávání dat.

Kde si lze ověřit, že je subjekt plátce DPH

- Pro tuzemské subjekty – aplikace ARES: <https://ares.gov.cz/>
- Pro přeshraniční „EU“ transakce – aplikace VIES:
https://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/#/vat-validation

Základ DPH (§ 36 ZDPH)

- § 36 odst. 1 ZDPH: **Základem daně je vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátce za uskutečněné zdanitelné plnění, včetně částky na úhradu spotřební daně od osoby, pro kterou je zdanitelné plnění uskutečněno, nebo od třetí osoby, a to bez daně za toto zdanitelné plnění.**
- § 36 odst. 2 ZDPH: Základem daně v případě přijetí úplaty před uskutečněním zdanitelného plnění je částka přijaté platby snižena o daň (tzn. v tomto případě se obvykle DPH vypočítává tzv. metodou shora, tj. z částky včetně daně postupem podle § 37 odst. 2 ZDPH).

Co je také součástí základu daně

- Do základu daně patří podle § 36 odst. 3 ZDPH:
 - jiné daně, poplatky nebo jiná obdobná peněžitá plnění (vč. cel, spotřebních a ekologických daní)
 - vedlejší výdaje (zejména náklady na balení, přepravu, pojištění a provize), které jsou účtovány osobě, pro kterou je uskutečňováno zdanitelné plnění, při jeho uskutečnění,
 - při poskytnutí služby i materiál přímo související s poskytovanou službou,
 - při **poskytnutí stavebních nebo montážních prací provedených na dokončené stavbě nebo spojených s výstavbou stavby**, konstrukce, materiál, stroje a zařízení, které se do stavby jako její součást montážními nebo stavebními pracemi zabudují nebo zamontují.
- Základ daně se sníží o slevu z ceny bez daně, pokud je poskytnuta ke dni uskutečnění zdanitelného plnění. Do základu daně se nezahrnuje částka vzniklá zaokrouhlením celkové úplaty při dodání zboží nebo poskytnutí služby na celou korunu.
- Pro některé transakce speciální úprava (transakce mezi spojenými osobami, využití majetku k soukromému užití, atd.)

Základ daně u dovozu zboží

- Základem daně je součet:
 - základu pro vyměření cla, včetně cla, dávek a poplatků splatných z důvodu dovozu zboží, pokud již nejsou zahrnuty do základu pro vyměření cla,
 - vedlejších výdajů vzniklých do prvního místa určení, které se nachází na území dovážejícího členského státu, popřípadě do dalšího místa určení na území Evropské unie, pokud je toto místo při uskutečnění zdanitelného plnění známo (prvním místem určení se rozumí místo uvedené v přepravním dokladu, na jehož základě je zboží dováženo do dovážejícího členského státu. Pokud není první místo určení uvedeno na přepravním dokladu, považuje se za první místo určení místo prvního přeložení dováženého zboží v dovážejícím členském státě),
 - příslušné spotřební daně, pokud není stanoveno v § 41 ZDPH jinak.

Výpočet daně

– Postup podle § 37 ZDPH:

- Daň se vypočte jako součin základu daně a sazby daně. Cena včetně daně se pro účely tohoto zákona vypočte jako součet základu daně a vypočtené daně.
- Přeloženo do češtiny: Je-li ZD 100 000 Kč a sazba DPH 21 %, tak daň je jednoduše $100\,000 \times 0,21 = 21\,000$ Kč. (Výpočet zdola)
- Případně lze daň vypočíst také z ceny včetně daně $121\,000$ Kč a to jako rozdíl mezi částkou včetně daně $121\,000 - 121\,000/1,21 = 21\,000$ Kč. (Výpočet shora)

Výpočet DPH, pokud již byla část DPH přiznána u zálohy

- Postup podle § 37a ZDPH:
 - Základem daně při uskutečnění zdanitelného plnění v případě, že vznikla povinnost přiznat daň z úplaty přijaté před uskutečněním tohoto zdanitelného plnění, je rozdíl mezi základem daně podle § 36 odst. 1 a souhrnem základů daně podle § 36 odst. 2.
 - Takže do třetice česky: Je-li hodnota zdanitelného plnění bez DPH celkem 200 000 Kč, ale u zálohy již byla přiznávána daň ze základu 100 000 Kč, potom se nyní vypočte daň pouze ze základu $200\,000 - 100\,000 = 100\,000$ Kč

Osvobozená plnění bez nároku na odpočet daně (§ 51 ZDPH)

- a) základní poštovní služby a dodání poštovních známek (§ 52),
- b) rozhlasové a televizní vysílání (§ 53),
- c) finanční činnosti (§ 54),
- d) penzijní činnosti (§ 54a),
- e) pojišťovací činnosti (§ 55),
- f) dodání nemovité věci (§ 56),
- g) nájem nemovité věci (§ 56a),
- h) výchova a vzdělávání (§ 57),
- i) zdravotní služby a dodání zdravotního zboží (§ 58),
- j) sociální pomoc (§ 59),
- k) provozování hazardních her (§ 60),
- l) ostatní plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně (§ 61),
- m) dodání zboží, které bylo použito pro plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, a zboží, u něhož nemá plátce nárok na odpočet daně (§ 62).

Osvobozená plnění s nárokem na odpočet daně (§ 63 ZDPH)

- a) dodání zboží do jiného členského státu (§ 64),
- b) pořízení zboží z jiného členského státu (§ 65),
- c) vývoz zboží (§ 66),
- d) poskytnutí služby do třetí země (§ 67),
- e) osvobození ve zvláštních případech (§ 68),
- f) přeprava a služby přímo vázané na dovoz a vývoz zboží (§ 69),
- g) přeprava osob (§ 70),
- h) dovoz zboží (§ 71),
- i) dovoz zboží v osobních zavazadlech cestujícího nebo člena posádky letadla a dovoz pohonných hmot cestujícím (§ 71a až 71f),
- j) dovoz zboží, které je přepraveno ze třetí země, a ukončení odeslání nebo přepravy tohoto zboží je v jiném členském státě a dodání tohoto zboží do jiného členského státu je osvobozeno od daně (§ 71g),
- k) dodání zboží provozovateli elektronického rozhraní (§ 71h),
- l) dodání knihy a poskytnutí obdobné služby (§ 71i),
- m) pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu a zboží, které je předmětem spotřební daně, z jiného členského státu osobou požívající výsad a imunit (§ 71l).

Nárok na odpočet DPH (§ 72 a násl.)

- Plátce je oprávněn k odpočtu daně na vstupu u přijatého zdanitelného plnění, které v rámci své ekonomické činnosti použije pro účely uskutečňování:
 - a) zdanitelných plnění dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku,
 - b) plnění osvobozených od daně s nárokem na odpočet daně s místem plnění v tuzemsku,
 - c) plnění s místem plnění mimo tuzemsko, pokud by měl nárok na odpočet daně, jestliže by se uskutečnila s místem plnění v tuzemsku,
 - d) a některých dalších
- od 1.1.2024 vybraný osobní automobil (kategorie M1, které není sanitním ani pohřebním, ani není pořízeno za účelem provozování silniční motorové dopravy) na základě koncese → odpočet částky daně na vstupu max 420 tis. Kč

Uplatnění nároku na odpočet

- Nárok na odpočet daně vzniká plátcí okamžikem, kdy nastaly skutečnosti zakládající povinnost tuto daň přiznat, přičemž musí jít o správně stanovenou daň (daň podle zákona!), **nutno tedy na straně odběratele kontrolovat správnost daně!**
- Plátce **nemá** nárok na odpočet daně u přijatého zdanitelného plnění použitého pro reprezentaci, které nelze podle ZDP uznat za výdaje vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů, s výjimkou plnění podle § 13 odst. 7 písm. c) ZDPH .

Podmínky pro uplatnění nároku na odpočet daně

- Pro uplatnění nároku na odpočet daně je plátce povinen splnit tyto podmínky:
 - a) při odpočtu daně, kterou vůči němu uplatnil jiný plátce, **mít daňový doklad,**
 - b) při odpočtu daně, kterou plátce uplatnil při poskytnutí zdanitelného plnění osobou povinnou k dani neusazenou v tuzemsku nebo jiným plátcem, anebo kterou plátce uplatnil při pořízení zboží z jiného členského státu, **daň přiznat a mít daňový doklad; nemá-li plátce daňový doklad, lze nárok prokázat jiným způsobem,**
 - c) při odpočtu daně při dovozu zboží, je-li plátce povinen tuto daň přiznat podle § 23 odst. 2 až 4 , **daň přiznat a mít daňový doklad,**
 - nebo
 - d) při odpočtu daně při dovozu zboží, není-li plátce povinen postupovat podle § 23 odst. 2 až 4 , **vyměřenou daň zaplatit a mít daňový doklad.**

Lhůta pro uplatnění odpočtu

- Plátce je oprávněn uplatnit nárok na odpočet daně nejdříve za zdaňovací období, ve kterém jsou splněny podmínky podle předchozího slajdu.
- Nárok na odpočet daně nelze uplatnit po uplynutí **druhého kalendářního roku** bezprostředně následujícího po kalendářním roce, ve kterém nárok na odpočet daně vznikl. Po uplynutí této lhůty je plátce oprávněn uplatnit nárok na odpočet daně u přijatého zdanitelného plnění, pokud mu vznikla povinnost z tohoto plnění přiznat daň.
- Plátce, který má u přijatého zdanitelného plnění nárok na odpočet daně v částečné výši, je oprávněn uplatnit nárok na odpočet daně u tohoto plnění nejpozději za poslední zdaňovací období kalendářního roku, v jehož některém ze zdaňovacích období mohl být nárok uplatněn nejdříve.

Snížení odpočtu při nesplacení pohledávky

- Není-li pohledávka ze zdanitelného plnění zcela uspokojena do posledního dne šestého kalendářního měsíce bezprostředně následujícího po kalendářním měsíci, v němž se stala splatnou, je dlužník, který je plátcem, povinen uplatněný odpočet daně snížit ve výši vypočtené z neposkytnuté úplaty, a to za zdaňovací období, do kterého náleží tento poslední den. U plátce, jehož zdaňovacím obdobím je kalendářní čtvrtletí, povinnost snížit uplatněný odpočet daně nevzniká, pokud dojde k úplnému uspokojení pohledávky nejpozději poslední den zdaňovacího období, v němž uplynula lhůta 6 kalendářních měsíců bezprostředně následujících po kalendářním měsíci, v němž se pohledávka stala splatnou.

Odpočet daně v POMĚRNÉ výši (§ 75)

- použije-li plátce přijaté zdanitelné plnění jak v rámci svých ekonomických činností, tak pro jiné účely, má nárok na odpočet daně pouze v poměrné výši odpovídající rozsahu použití pro účely svých uskutečněných plnění
- **POMĚRNÝ KOEFICIENT** = podíl použití přijatých plnění pro účely uskutečněných plnění; skutečný, kvalifikovaný odhad (pokud není ihned znám skutečný poměr užití)
- Plátce, který stanovil koeficient odhadem a přijaté zdanitelné plnění, které se nestane součástí pořízeného dlouhodobého majetku, použil, stanoví výši poměrného koeficientu podle skutečného podílu použití tohoto zdanitelného plnění pro účely uskutečněných plnění v kalendářním roce tohoto použití. Pokud je tento poměrný koeficient o více než 10 procentních bodů
 - a) vyšší než poměrný koeficient stanovený kvalifikovaným odhadem, je plátce oprávněn uplatněný odpočet daně v souladu s poměrným koeficientem stanoveným podle skutečného podílu použití opravit, nebo
 - b) nižší než poměrný koeficient stanovený kvalifikovaným odhadem, je plátce povinen uplatněný odpočet daně v souladu s poměrným koeficientem stanoveným podle skutečného podílu použití opravit.

Příklad

- Plátce nakoupil v červenci 2025 osobní automobil v ceně 1 000 000 Kč + DPH 210 000 Kč. Dle svých zkušeností ví, že 40 % km je ujeté pro soukromé účely.
- Nárok na odpočet DPH = $210\,000 \times 0,6 = 126\,000$ Kč.
- **Na konci roku 2025 plátce u automobilu z knihy jízd zjistil, že skutečné využití pro ekonomické činnosti činilo pouze 30 % ujetých km.**
- **Řešení – skutečný poměr = 30 % , odhadnutý poměr = 60 % , Rozdíl:**
 - 30 % → rozdíl je vyšší než 10 procentních bodů a navíc je záporný → povinnost opravit odpočet o: $- 0,3 \times 210\,000 =$
- 63 000 Kč – oprava se uvede do posledního DP za rok 2025.

Způsob výpočtu nároku na odpočet daně v krácené výši (§ 76)

- Plátce má nárok na odpočet daně pouze v krácené výši odpovídající rozsahu použití pro plnění s nárokem na odpočet daně, použije-li přijaté zdanitelné plnění v rámci své ekonomické činnosti pro plnění
 - a) s nárokem na odpočet daně
 - b) osvobozená
 - 1. od daně bez nároku na odpočet daně s místem plnění v tuzemsku i mimo tuzemsko (s drobnými výjimkami), nebo
 - 2. v režimu pro malé podniky.

Způsob výpočtu nároku na odpočet daně v krácené výši (§ 76)

- Příslušná výše odpočtu daně v krácené výši se vypočte jako součin daně na vstupu u přijatého zdanitelného plnění, u kterého má plátce nárok na odpočet daně v krácené výši, a koeficientu (viz § 76),
- Koeficient je obecně poměr, kde v čitateli budou základy daně a plnění uskutečněných plátcem s nárokem na odpočet a ve jmenovateli čísel plus hodnota plnění, u kterých nárok na odpočet daně není

Vypořádání odpočtu

- Pro výpočet nároku na odpočet daně v krácené výši ve zdaňovacích obdobích aktuálního kalendářního roku plátce použije koeficient vypočtený z údajů za zdaňovací období předcházejícího kalendářního roku při vypořádání odpočtu daně. Pokud plnění pro výpočet koeficientu za předcházející kalendářní rok neexistují, stanoví výši tohoto koeficientu plátce kvalifikovaným odhadem.
- Po skončení aktuálního kalendářního roku plátce provede vypořádání odpočtu daně v krácené výši za všechna zdaňovací období tohoto roku (dále jen „vypořádávané období“). Vypořádání se vypočte jako rozdíl mezi celkovým nárokem na odpočet daně v krácené výši vypočteným z údajů za vypořádávané období a součtem uplatněných nároků na odpočet daně v krácené výši v jednotlivých zdaňovacích obdobích zahrnovaných do vypořádání. Pro výpočet celkového nároku na odpočet daně v krácené výši za vypořádávané období plátce použije koeficient vypočtený z údajů o uskutečněných plněních za celé vypořádávané období. Vypořádání odpočtu daně plátce provede za poslední zdaňovací období vypořádávaného období.

Vyrovnání odpočtu (§ 77)

- Původní odpočet daně uplatněný u obchodního majetku před jeho použitím, s výjimkou dlouhodobého majetku, podléhá vyrovnání, pokud ve lhůtě pro uplatnění nároku na odpočet daně podle § 73 odst. 3 plátce tento majetek použije v rámci své ekonomické činnosti pro jiné účely, než které zohlednil při uplatnění původního odpočtu daně.
- Částka vyrovnání odpočtu daně se vypočte jako rozdíl mezi výší nároku na odpočet daně k okamžiku použití majetku a výší původního uplatněného odpočtu daně. Je-li vypočtená částka vyrovnání odpočtu daně kladná, je plátce oprávněn vyrovnání provést, je-li záporná, je plátce povinen vyrovnání provést.
- Vyrovnání odpočtu daně plátce provede za zdaňovací období, ve kterém byl obchodní majetek použit a ve kterém nastaly skutečnosti zakládající povinnost nebo možnost provést toto vyrovnání.

Úprava odpočtu (§ 78 a násl.)

- týká se odpočtu daně uplatněného u pořízení dlouhodobého majetku, pokud dojde ke změně v rozsahu použití tohoto majetku pro účely, které zakládají nárok na odpočet daně:
- odpočet v plné výši → poté použití pro účely, kdy nárok v částečné výši nebo není
- odpočet částečný → poté použití pro účely, kdy nárok v plné výši, není nárok
- nebyl nárok na odpočet → poté použití pro účely, kdy je nárok v plné nebo částečné výši
- posuzuje se samostatně za každý kalendářní rok, zohlední se případně část kalendářního roku
- lhůta pro úpravu činí 5 let, u staveb, jednotek a jejich technického zhodnocení a pozemků 10 let

Odpočet daně při změně režimu (§ 79 a násl.)

- V případě, že dochází ke změně režimu plátcovství DPH, je nutno věnovat odpočtům také pozornost.
- Pokud se neplátce stane plátcem DPH, může si za určitých okolností douplatnit některé odpočty.
- Pokud se naopak z plátce stává neplátce, často musí v posledním zdaňovacím období jeho plátcovství snížit uplatněné odpočty!

Zvláštní režimy DPH

- pro cestovní službu (§ 89)
- pro obchodníky s použitým zbožím, uměleckými díly, sběratelskými předměty a starožitnostmi (§ 90)
- pro investiční zlato (§ 92)

Režim přenesení daňové povinnosti (§ 92a a násl.)

- v režimu přenesení daňové povinnosti je plátce, pro kterého bylo zdanitelné plnění s místem plnění v tuzemsku uskutečněno, povinen přiznat daň ke dni uskutečnění zdanitelného plnění – tuzemský reverse charge
- Použití režimu přenesení daňové povinnosti:
 - trvalé
 - dočasné

Režim přenesení daňové povinnosti (§ 92a a násl.)

- Trvalé použití režimu přenesení daňové povinnosti:
 - dodání zlata
 - dodání zboží v příloze č. 5 (odpad a šrot)
 - dodání nemovité věci, pokud postup dle § 56 odst. 6
 - poskytnutí stavebních nebo montážních prací (CZ-CPA 41 - 43)
- Dočasné použití režimu přenesení daňové povinnosti:
 - dodání zboží v příloze č. 6 (např. mobilní telefony, videoherní konzole, obiloviny a technické plodiny, emisní povolenky, kovy, ...), pokud je tak stanoveno VLÁDNÍM NAŘÍZENÍM – viz nařízení vlády 361/2014 Sb. – mj. více než 100.000 Kč u vybraného zboží – obiloviny, kovy, mobilní telefony ...
 - MECHANISMUS RYCHLÉ REAKCE, pokud stanoveno vládním nařízením a pokud Evropská komise nemá námitky

Zdaňovací období (§ 99 a 99a)

- Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc.
- Plátce se může rozhodnout, že jeho zdaňovacím obdobím pro příslušný kalendářní rok je kalendářní čtvrtletí, pokud
 - a) jeho obrat v tuzemsku za bezprostředně předcházející kalendářní rok nepřesáhl 15 000 000 Kč,
 - b) není nespolehlivým plátcem,
 - c) není skupinou a
 - d) změnu zdaňovacího období oznámí správci daně do konce měsíce ledna příslušného kalendářního roku.

Evidence pro účely DPH (§ 100)

- Plátce nebo identifikovaná osoba musí vést evidenci pro účely DPH
 - Měla by obsahovat veškeré údaje vztahující se k jejich daňovým povinnostem, a to v členění potřebném pro sestavení daňového přiznání, souhrnného hlášení nebo kontrolního hlášení
- Též mají povinnost vést přehled:
- o uskutečněných plnění osvobozených a těch, která nejsou předmětem daně
 - přehled obchodního majetku

Daňové přiznání, a souhrnné hlášení, splatnost daně

- Daňové přiznání je plátce povinen podat do 25 dnů po skončení zdaňovacího období
- Plátce je povinen podat souhrnné hlášení, pokud uskutečnil:
 - dodání zboží z tuzemska do jiného členského státu osobě registrované k dani v jiném členském státě
 - třístranný obchod, přemístění obchodního majetku
 - poskytnutí služby s místem plnění v jiném členském státě osobě registrované k dani v JČS, pokud je povinen přiznat daň příjemce služby (též povinnost identifikované osoby)
 - obecně do 25 dnů po skončení kalendářního měsíce
 - Vše ELEKTRONICKY!

Kontrolní hlášení (§ 101c a násl.)

- údaje z daňových dokladů na základě vystavených a přijatých daňových dokladů (včetně zjednodušených) a dalších dokladů o dodání zboží nebo poskytnutí služeb, s hodnotou nad 10.000,- Kč včetně daně položkově, do 10 tis. Kč souhrn
- DIČ, evidenční č. daň. dokladu, DUZP, základ daně, daň
- cíl a smysl - umožnit SD získat informace o vybraných transakcích realizovaných plátcí a ve spojení s dalšími údaji identifikovat riziková sdružení osob (řetězce, karusely) odčerpávající neoprávněně fin. prostředky z veřejného rozpočtu
- ELEKTRONICKY

Nespolehlivý plátce (§ 106a)

- Poruší-li plátce závažným způsobem své povinnosti vztahující se ke správě daně, správce daně rozhodne, že tento plátce je nespolehlivým plátcem, pokud z tohoto důvodu nelze zrušit registraci plátce z moci úřední.
- Odvolání proti rozhodnutí podle odstavce 1 lze podat do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí a má odkladný účinek.
- Z důvodů hodných zvláštního zřetele může správce daně odkladný účinek vyloučit.

Ručení za daň (§ 109)

- Plátce, který jedná jako osoba povinná k dani a který přijme zdanitelné plnění s místem plnění v tuzemsku uskutečněné jiným plátcem nebo poskytne úplatu na takové plnění (dále jen „příjemce zdanitelného plnění“), ručí za nedoplatek na dani z tohoto plnění nebo úplaty, pokud v okamžiku vzniku povinnosti přiznat daň věděl nebo vědět měl a mohl, že daň z tohoto plnění nebude úmyslně uhrazena. Vznikne-li povinnost přiznat daň na základě uskutečnění zdanitelného plnění, ručí příjemce zdanitelného plnění za nedoplatek na dani i v případě, že o tom, že daň nebude úmyslně uhrazena, věděl nebo vědět měl a mohl v okamžiku poskytnutí úplaty za toto plnění.

Přeshraniční režim pro malé podniky (§ 109bb a násl.)

- Zavedení přeshraničního režimu pro malé podniky do systému DPH od 1. ledna 2025 má několik klíčových důvodů:
 - 1. Snížení administrativní zátěže:** Tento režim má za cíl snížit administrativní náročnost pro malé podniky, které obchodují přes hranice v rámci EU. Malé podniky se tak nebudou muset registrovat k DPH v každém členském státě, kde obchodují
 - 2. Rovné podmínky:** Zavedení tohoto režimu má zajistit rovné podmínky mezi tuzemskými a zahraničními malými podnikateli. To znamená, že malé podniky budou moci využívat osvobození od DPH i v jiných členských státech, pokud splní stanovené podmínky
 - 3. Jednodušší správa:** Tento režim umožní jednodušší správu a sledování správného uplatňování DPH pro malé podniky, což by mělo vést k lepší spolupráci mezi členskými státy EU

Na závěr – práce s AI

- Na závěr malá perlička – práce s AI v daňové oblasti je stále ještě obtížná, často se objevuje spousta chyb. Nicméně v některých aspektech už pomáhá docela dobře. Tak např. zde je zpráva GFŘ o změnách v oblasti DPH:
- [Informace ke změnám v oblasti DPH od 1. 1. 2025 | Informace, metodika, stanoviska | Daň z přidané hodnoty | Daně | Daně | Finanční správa](#)
- Potřebuji rychlý přehled nejvýznamnějších změn, využil jsem Copilota. Výsledek na následujících slajdech.
- Tři prompty:
 - Mohl bys projít přiložený pdf soubor a udělat mi shrnutí nejdůležitějších změn v oblasti dph platných od 1.1.2025?[82973 Souhrnná-informace-k-novele-DPH-2025.pdf](#)
 - Můžeš jednotlivé body rozvést trochu více detailněji?
 - Díky, můžeš mi toto shrnutí rovnou převést do powerpointu?
- Do výsledku nebylo nijak zasáhnuto, porovnejte si, jak úspěšná AI v tomto úkolu byla. Řešení jsem dostal za cca 30 sekund.
- Ale jak jsem psal výše – při práci s AI v daňové oblasti je stále nutno být velmi opatrný a kriticky výsledky hodnotit, neboť chybovost je stále vysoká!

Shrnutí změn v oblasti DPH platných od 1. 1. 2025

Podle dokumentu Generálního finančního ředitelství

Přeshraniční režim pro malé podniky

- Režim umožňuje malým podnikům s obratem do 2 milionů Kč osvobození od DPH nejen v členském státě, kde mají sídlo, ale i v jiných členských státech EU.
- Podniky musí být registrovány v režimu pro malé podniky a obdrží speciální identifikační číslo (DEČ SME).

Registrace plátce

- Nové prahové hodnoty obratu pro vznik plátcovství jsou 2 000 000 Kč a 2 536 500 Kč.
- Obrat se nově počítá na bázi kalendářního roku (1. 1. – 31. 12.).
- Osoba povinná k dani se stává plátcem od 1. 1. následujícího roku po překročení obratu 2 000 000 Kč, nebo ihned po překročení obratu 2 536 500 Kč.

Změna zdaňovacího období

- Plátci s obratem do 15 000 000 Kč mohou zvolit čtvrtletní zdaňovací období.
- Změnu zdaňovacího období musí plátce oznámit správci daně.

Identifikované osoby

- Úpravy se týkají úplat přijatých či poskytnutých před uskutečněním zdanitelného plnění.
- Osoba povinná k dani se stává identifikovanou osobou již od dne přijetí úplaty na službu, pokud k přijetí úplaty došlo před poskytnutím služby.

Skupina pro účely DPH

- Nové definice kapitálově a personálně spojených osob.
- Možnost vzniku skupiny pro účely DPH i pro organizační složky státu a územní samosprávné celky.
- Nové ustanovení § 95b ZDPH řeší přestoupení člena skupiny.

Místo plnění u služeb

- Změny v určení místa plnění pro služby v oblasti kultury, umění, sportu, vzdělávání a zábavy, zejména pro virtuální účast.
- Nová pravidla pro služby poskytované osobám nepovinným k dani do třetí země, včetně pravidla skutečného užití/spotřeby.

Nové dopravní prostředky

- Přesun definice nového dopravního prostředku a jeho prvního uvedení do provozu do § 19 ZDPH.
- Nová pravidla pro uplatnění DPH při dodání a pořízení nového dopravního prostředku.

Základ daně

- Nová pravidla pro stanovení základu daně při směně s doplatkem.
- Rozšíření situací, kdy se základ daně stanoví ve výši ceny obvyklé, například u plnění vůči zaměstnancům.

Oprava základu daně a oprava odpočtu daně

- Prodloužení lhůty pro opravu základu daně na sedm let.
- Nová pravidla pro opravy základu daně a odpočtu daně pro osoby, které přestaly být plátcem.

Osvobození od daně

- Zúžení okruhu finančních činností osvobozených od daně.
- Rozšíření osvobození pro výchovné, vzdělávací a volnočasové aktivity poskytované dětem a mládeži.

Nárok na odpočet daně

- Zkrácení lhůty pro uplatnění nároku na odpočet daně na dva roky.
- Změny v oblasti nároku na odpočet daně v částečné výši a při registraci.

Režim přenesení daňové povinnosti

- Vynětí dodání nemovité věci prodávané dlužníkem z rozhodnutí soudu z režimu přenesení daňové povinnosti.

Zmocněnec pro doručování

- Nové podmínky pro zmocněnce pro doručování, kteří musí mít zpřístupněnu datovou schránku.

Další změny

- Povinnost uvádět na daňových dokladech údaj „daň odvede zákazník“ pro prostřední osoby ve třístranném obchodu.
- Změny v oblasti vracení daně osobám se zdravotním postižením a evidence obchodního majetku.